

*Якимчук І. П., кандидат психологічних наук, доцент
кафедри психології Уманського державного педагогічного
університету імені Павла Тичини*

ОСОБИСТІСНА ЗРІЛОСТЬ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ У КОНТЕКСТІ ЇХНЬОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

У статті наведено результати теоретичного аналізу психологічної сутності особистісної зрілості, її структури та особливостей психолого-педагогічних технологій її формування та розвитку як мети професійної підготовки майбутнього психолога у вищому навчальному закладі. Особистісну зрілість визначено як складне психологічне утворення, до складу якого належать такі якості особистості: самостійність, відповідальність, терпимість, емоційна стійкість, самоконтроль поведінки, впевненість у собі та рефлексивність, критичність мислення, прагнення до саморозвитку та самореалізації, емпатійність, здатність до психологічної близькості з іншими, спрямованість на значущі життєві цілі, креативність. Доведено, що достатній рівень професійної підготовки майбутнього психолога можливий лише за умови досягнення ним високого рівня розвитку його особистості. Запропоновано такі шляхи формування та розвитку особистісної зрілості майбутніх психологів: самопізнання як важливий елемент освіти практичних психологів у ВНЗ; формування спрямованості психолога-студента на оволодіння теоретичними та практичними знаннями й уміннями; застосування активних методів і засобів навчання, різноманітних тренінгів, розв'язування психологічних ситуацій; формування особистісної позиції у процесі фахової підготовки психолога, проходження студентом-психологом власної психокорекції у якості клієнта.

Ключові слова: особистість, особистісна зрілість, професійна підготовка, майбутній психолог.

В статтє приведенє результати теоретического анализа психологической сущности личностной зрелости, ее структуры и особенностей психолого-педагогических технологий ее формирования и развития как цели профессиональной подготовки будущего психолога в вузе. Личностную зрелость определено как сложное психологическое образование, в состав которого входят такие качества личности: самостоятельность, ответственность, терпимость, эмоциональная устойчивость, самоконтроль поведения, уверенность в себе и рефлексивность, критичность мышления, стремление к саморазвитию и самореализации, эмпатийность, способность к психологической близости с другими, направленность на значимые жизненные цели, креативность. Доказано, что достаточный уровень профессиональной подготовки будущего психолога возможен только при условии достижения им высокого уровня развития его личности. Предложены следующие пути формирования и развития личностной зрелости будущих психологов: самопознание как важный элемент образования практических психологов в вузе; формирование направленности психолога-студента на овладение теоретическими и практическими знаниями и умениями; применение активных методов и средств обучения, различных тренингов, решение психологических ситуаций; формирование личностной позиции в процессе профессиональной подготовки психолога, прохождение студентом-психологом собственной психокоррекции в качестве клиента.

Ключевые слова: личность, личностная зрелость, профессиональная подготовка, будущий психолог.

Актуальність дослідження. Стрімкий розвиток українського суспільства, кризова соціально-економічна ситуація у країні часто обумовлює необхідність надання багатьом українським громадянам кваліфікованої психологічної допомоги. Головними виконавцями цієї важливої функції є практичні психологи, психотерапевти. У зв'язку з великою кількістю потенційних клієнтів, широким колом проблем, які необхідно допомогти їм вирішити, перед вищими навчальними закладами України постає важливе завдання щодо професійної підготовки достатньої кількості висококваліфікованих фахівців психологічного профілю. Наявна система фахової підготовки майбутніх психологів

зорієнтована головним чином на оволодіння ними певною системою теоретичних знань, засвоєння зовнішніх вимог, спеціальних умінь та технік. Однак специфіка професії психолога полягає у її спрямованості на надання психологічної допомоги іншим, що передбачає те, що основним інструментом його роботи має бути його власна особистість, тому професійна підготовка майбутнього психолога повинна мати за мету розвиток його власної особистісної зрілості.

Ця проблема в останні роки привертає все більшу увагу як зарубіжних, так і українських науковців, існуючий стан наукових досліджень з питання особистісної підготовки майбутніх психологів не є

достатнім. Справа у тому, що розвиток особистості людини безперервно триває протягом всього життя, втім період навчання у вищій школі відіграє особливу роль у цьому процесі. Атмосфера навчально-професійної життєдіяльності освітнього середовища впливає на формування основ тих якостей студента, які визначатимуть успішність його майбутньої професійної діяльності, у процесі якої відбуватиметься його подальший розвиток як особистості. Для цього система освіти у вищому навчальному закладі повинна враховувати особливості гармонізації розвитку майбутнього фахівця і як особистості, і як спеціаліста.

Аналіз досліджень та публікацій. Проблемі розвитку особистості та досягнення нею особистісної зрілості присвячена велика кількість досліджень закордонних психологів (А.Адлер, Е.Еріксон, А.Маслоу, Г.Оллпорт, К.Роджерс, В.Франкл та ін.); радянських і російських учених (Б. Ананьєв, Л.Анциферова, А.Асмолов, Л.Божович, Д.Ельконін, Р.Калініна, Д.Леонтєв, О.Леонтєв, А.Петровський, А.Реан, В.Столін та ін.); а також сучасних українських науковців (М. Боришевський, Ю.Гільбух, Л.Долинська, С.Максименко, В.Панок, С.Панченко, Ю.Святенко, Т.Титаренко, Т.Яценко та ін.).

Постановка завдання. Аналіз наукового доробку вчених, зусилля яких спрямовані на вивчення системи підготовки майбутнього психолога у вищому навчальному закладі у контексті розвитку його особистісної зрілості.

Мета статті – розкрити сутність поняття «особистісна зрілість», її структуру та особливості технологій її розвитку як необхідної складової підготовки майбутнього психолога у вищому навчальному закладі.

Виклад матеріалу дослідження. С.Максименко сформулював визначення поняття «особистість» як форму існування психіки людини, яка у своїй сутності є цілісністю, здатною до саморозвитку, самовизначення, свідомої предметної діяльності і саморегуляції, а також має свій унікальний і неповторний внутрішній світ. Він виокремив та описав такі рівні розвитку особистості:

- на першому рівні ще відсутня

рефлексія власного внутрішнього світу, а особистісні якості створюються в процесі подолання труднощів у досягненні певних цілей;

- на другому рівні розвитку особистість формує власне оточення, передбачає наслідки і планує події;

- на третьому рівні особистість стає суб'єктом власного внутрішнього світу та життєвого шляху, а основною її якістю є унікальність [1]. Тобто людина стає особистісно зрілою.

Л.Божович вважала, що психологічно зрілою особистість є лише у випадку досягнення нею високого рівня психічного розвитку, що характеризується незалежною від зовнішніх обставин поведінкою, яка керується свідомо обраними цілями, що, в свою чергу, вказує на активний, а не реактивний спосіб поведінки людини, пов'язаний з наявністю волі [2]. В.Ананьєв зазначав, що особистісна зрілість виявляється у розвитку самоконтролю та засвоєнню реакцій, які є адекватними різноманітним ситуаціям у житті людини. Тобто вчений пов'язував зрілість особистості з розвитком рівня її емоційної стійкості. Він виокремив такі критерії зазначеної психологічної якості людини: свобода та відповідальність, цілісність та гармонійність, актуалізація та реалізація всіх можливостей [3]. А.Реан назвав такі основні складові особистісної зрілості, навколо яких формується безліч додаткових: відповідальність, терпимість, саморозвиток та позитивне мислення [4]. Р.Калініна у своєму дослідженні визначила, що особистісна зрілість є складним утворенням, до складу якого належать такі якості як відповідальність, емоційна зрілість, самоконтроль поведінки, самостійність, креативність, емпатійність, терпимість, впевненість у собі та рефлексивність [5]. Зазначені складові зумовлюють формування у зрілої людини позитивного сприймання інших, а також надають їй змогу успішно розкривати їхній потенціал та ефективно взаємодіяти, що особливо важливо для майбутніх психологів, оскільки їхня професійна діяльність безпосередньо пов'язана з наданням психологічної допомоги клієнтам з різною проблематикою.

У якості своєрідного еталона, М.Боришевський розробив власну модель

зрілої особистості, сутність якої проявляється у таких її духовних якостях: гуманізмі, турботливому та відповідальному ставленні до навколишніх, критичному та самокритичному мисленні, екологічній вихованості, працелюбстві, патріотизмі та розвиненій національній свідомості [6]. На думку Л.Долинської, визначними рисами особистісної зрілості є прагнення до самореалізації, самостійність у прийнятті рішень, відповідальність, позитивна Я-концепція, спрямованість на значущі життєві цілі, впевненість у власних можливостях, патріотизм, поміркованість, здатність до психологічної близькості з іншими, тобто доброзичливість, емпатія, уміння вислухати, потреба у духовній близькості з іншими [7]. О.Штепа вважає, що особистісна зрілість розкриває здатність людини самостійно долати життєві кризові ситуації, а її головними рисами називає відповідальність, креативність, децентрацію, контактність, толерантність, автономність, самоприйняття, глибинність переживань, синергічність, життєву філософію. Вчена пов'язує особистісну зрілість з певними особливостями вияву психологічної ресурсності особистості, яка виявляється у тих осіб, які здатні до рефлексії власної унікальності, неупередженості й психологічної незалежності у прийнятті рішень, реалістично сприймають себе та життя, характеризуються здатністю до самодетермінації. Внаслідок духовної роботи над собою особистісно зрілі люди проходять внутрішній шлях від децентрації до синергічності, які можна означити як межі формування зрілості [8].

Власний погляд щодо особистісної зрілості та умов її досягнення сформувався у Т.Титаренко, який базується на розумінні особистості як відкритої, не застиглої цілісності, що постійно змінюється, самовизначаючись у соціокультурному просторі та індивідуально-психологічному часі. Вчена звертає увагу на те, що зріла особистість визначено ставиться до свого оточення, власних виборів і рішень, до набутого досвіду і майбутніх перспектив. Лише така особистість адекватно відчуває, усвідомлює і реалізує свій потенціал, вдало балансує на межі між внутрішніми потенціями і зовнішніми запитами. Інтегральною характеристикою рівня особистісної зрілості є особистісний

потенціал, що передбачає особливу організацію життєвого світу особистості, що розгортатиметься і втілюватиметься протягом життя. Усвідомлення та врахування власного потенціалу є найважливішим критерієм побудови адекватних моделей майбутнього, що сприятимуть особистісному зростанню. Допоміжними критеріями є схильність до самостійності у життєвому виборі та рівень інтернальності у плануванні засобів досягнення поставлених цілей [9].

Аналізуючи роботи, присвячені проблемі формування та розвитку особистісної зрілості, можна зробити висновок, що вона є складним психологічним утворенням, до складу якого належать такі якості особистості: самостійність, відповідальність, терпимість, емоційна стійкість, самоконтроль поведінки, впевненість у собі та рефлексивність, критичність мислення, прагнення до саморозвитку та самореалізації, емпатійність, здатність до психологічної близькості з іншими, спрямованість на значущі життєві цілі, креативність.

На важливість освіти у процесі особистісного зростання майбутніх фахівців звернула увагу С.Панченко, базуючись на ідеї про детермінованість розвитку особистості процесом навчання. Зміна функціонального імперативу системи освіти полягає у необхідності зміщення акцентів з фактора підготовки кадрів для потреб суспільства на фактор моделювання соціальних процесів через формування системи цінностей, життєвих орієнтирів і навичок, потреби в максимальному розвитку та здійсненні своїх можливостей та здібностей, готовності до змін [10].

Складність оволодіння професією практичного психолога полягає в тому, що крім набуття знань, практичних навичок та умінь, за час навчання необхідно здійснити величезну роботу зі становлення власної особистості, тобто достатній рівень професійної підготовки майбутнього психолога можливий лише за умови досягнення ним високого рівня розвитку його особистості. Підкреслюючи значущість особистісної зрілості майбутнього психолога, В.Панок пропонує такі шляхи активізації даного процесу: самопізнання як важливий елемент освіти практичних психологів у ВНЗ; формування

спрямованості психолога-студента на оволодіння теоретичними та практичними знаннями й уміннями; застосування активних методів і засобів навчання, різноманітних тренінгів, розв'язування психологічних ситуацій; формування особистісної позиції у процесі фахової підготовки психолога [11].

Т.Яценко та О.Глузман наголошують, що під час навчання майбутній психолог має проходити терапевтичні сесії у якості клієнта. У такому випадку це надасть йому можливість відстежувати свої проєкції, знати захисні реакції, типові форми прояву переживань та акти поведінки в ситуаціях, що актуалізують його власні проблеми, усвідомлення яких дозволить самостійно коригувати взаємодію з іншими. Такі сесії дають змогу пережити на власному досвіді ситуацію психотерапевтичного втручання, а також глибше зрозуміти та відрефлексувати себе [11].

Автор курсу «Тренінг особистісного зростання» Ю.Святенко наголошує на тому, що розвиток особистісно-професійних якостей практичного психолога потребує включення достатньої кількості тренінгових засобів навчання, що сприяє пізнанню та розвитку особистісного потенціалу студента-психолога як необхідної передумови становлення його професіоналізму. Під час тренінгових занять вчений пропонує виконувати власні авторські та модифіковані ним такі форми роботи як вправи на самопрезентацію («Моє ім'я», «Будьмо знайомі», «Груповий малюнок», «Футболка», «Контур» та інші), вправи на самоідентифікацію («Хто я?», «Іграшка», «Монолог від імені предмету», «Автопортрет» та інші), вправи на налаштування взаємодії в групі («Атоми і молекули», «Сонячна система», «Снігова куля», «Малюнок удвох», «Жести», «Поводир», «Готель», «Скеля» та інші), вправи на розвиток емоційного інтелекту («Емоційний стан», «Подарунок», «Скульптура», «Дзеркало»), вправи на

підвищення самооцінки («Мої якості», «Мені вдається гарно», «Ключі»), вправи на розвиток навичок переконання («Казкові персонажі» «Дар переконання»), вправи на самоменеджмент («Чарівна шкатулка», «Лист з майбутнього», «Перетворюємо проблему на мету», «Колесо балансу»), аналіз та обговорення психологічних притч («Жителі у місті», «Дерево», «Про ведмеда в тісній клітці», «Притча про дружбу», «Цвяхи», «В руках долі», «Переможець», «Лотерейний квиток»), використання психомалюнків [12]. Варто відмітити, що більшість запропонованих вправ мають комплексний характер, тобто спрямовані на розвиток одночасно декількох психологічних якостей учасників. Ще однією перевагою тренінгу є можливість самостійно обирати кількість вправ та їх послідовність в залежності від наявного часу та кількості учасників.

Висновки. Робота в галузі практичної психології передбачає розвинену культуру спілкування, широкий діапазон професійних ролей, конфліктологічну компетентність, позитивну професійну мотивацію та цілеутворення, особистісну та професійну ідентичність, професійно-психологічну рефлексію та саморефлексію, а також високу моральну організацію. Тобто, специфіка професії психолога-практика полягає у тому, що, на відміну від інших сфер професійної діяльності, саме особистісний потенціал фахівця відіграє головну роль в успішності виконання ним його професійних завдань. Тому питання набуття особистісної зрілості є одним з найбільш актуальних в контексті підготовки майбутніх психологів.

Перспективами подальших досліджень у обраному напрямку є розробка комплексу психодіагностичних методик, спрямованого на визначення рівня особистісної зрілості студентів-психологів, розробка теоретичної моделі особистісної зрілості майбутніх психологів.

Список використаних джерел

1. Максименко С.Д. Поняття особистості в психології / С.Д. Максименко // Психологія особистості: Хрестоматія: навч. посіб. / О.Б. Мельничук, Р.Ф. Пасічняк, Л.М. Вольнова та ін. – К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2009. – С. 75-87.
2. Божович Л.И. Психологический анализ условий формирования и строения гармонической личности /Л.И. Божович// Психология формирования и развития личности: (Сб. статей) / АН СССР, Ин-т психологии, отв. ред. Л.Анцыферова. - М., 1981. – С. 257-284.

Питання психології

3. Ананьев В.А. Основы психологии здоровья. Книга 1. Концептуальные основы психологии здоровья / В.А. Ананьев. - СПб.: Речь, 2006. – 384 с.
4. Реан А.А. Психология личности. Социализация, поведение, общение / А.А. Реан. - СПб.: Еврознак, 2004. – 416 с.
5. Калинина Р.Р. Проблемы личностной зрелости в педагогической деятельности /Р.Р. Калинина// Вестник Псковского государственного университета. Серия: Социально-гуманитарные и психолого-педагогические науки. 2010. № 11. С. 70-78.
6. Боришевський М.Й. Психологічні механізми розвитку особистості /М.Й. Боришевський// Педагогіка і психологія. – 1996. - № 3. – С. 26-33.
7. Долинська Л.В. Особистісна зрілість як чинник формування психологічної культури майбутнього фахівця /Л.В. Долинська// Проблеми сучасної психології. Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені І.Огієнка, Інституту психології ім. Г.С. Костюка НАПН України / За ред. С.Д. Максименка, Л.А. Онуфрієвої. – Випуск 16, – Кам'янець Подільський: Аксиома, 2012. – 828 с.
8. Штепа О.С. Особистісна зрілість як передумова становлення психологічної ресурсності людини /О.С. Штепа// Актуальні проблеми психології: Збірник наукових праць Інституту психології імені Г.С. Костюка. – Київ, 2013. – Том.11. – Психологія особистості. Психологічна допомога особистості. – Вип.8. – Ч.2. – С. 576-584.
9. Титаренко Т.М. Сучасна психологія особистості: Навч. посібник. 2-е вид / Т.М. Титаренко. – К.: Каравела 2013. – 372 с.
10. Панченко С.М. Особистісне зростання як мета післядипломної освіти дорослих /С.М. Панченко// Актуальні питання психологічного забезпечення навчально-виховного процесу у вищих навчальних закладах: матеріали міжвуз. наук.-прак. конф. (Київ, 21 травня 2010 р.). – К.: Київ. нац. ун-т внутр. справ, 2010. – 120 с.
11. Панок В.Г. Становлення особистості практичного психолога в процесі професійної підготовки /В.Г. Панок// Професійна підготовка практичного психолога як конкурентоспроможного фахівця: теорія і практика: навчально-методичний посібник / за загальною редакцією академіка НАПН України В.І. Бондаря, професора О.Я. Митника. – К.: Вид-во НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2015. – С. 45-70.
12. Яценко Т.С., Глузман А.В. Методология глубинно-коррекционной подготовки психолога / Т.С. Яценко, А.В. Глузман. – Днепропетровск: Изд-во «Инновация», 2015. – 396 с.
13. Святенко Ю.О. Тренінг особистісного зростання: навч.-метод. посіб. / Ю.О. Святенко. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2017. – 112 с.

References

1. Maksimenko S.D. Ponjattja osobistosti v psihologii / S.D. Maksimenko // Psihologija osobistosti: Hrestomatija: navch. posib. / O.B. Mel'nichuk, R.F. Pasichnjak, L.M. Vol'nova ta in. – K.: NPU im. M.P. Dragomanova, 2009. – S. 75-87.
2. Bozhovich L.I. Psihologicheskij analiz uslovij formirovanija i stroenija garmonicheskoy lichnosti /L.I. Bozhovich// Psihologija formirovanija i razvitija lichnosti: (Sb. statej) / AN SSSR, In-t psihologii, otv. red. L.Ancyferova. - M., 1981. – S. 257-284.
3. Anan'ev V.A. Osnovy psihologii zdorov'ja. Kniga 1. Konceptual'nye osnovy psihologii zdorov'ja / V.A. Anan'ev. - SPb.: Rech', 2006. – 384 s.
4. Rean A.A. Psihologija lichnosti. Socializacija, povedenie, obshhenie / A.A. Rean. - SPb.: Evroznak, 2004. – 416 s.
5. Kalinina R.R. Problemy lichnostnoj zrelosti v pedagogicheskoy dejatel'nosti /R.R. Kalinina// Vestnik Pskovskogo gosudarstvennogo universiteta. Serija: Social'no-gumanitarnye i psihologo-pedagogicheskie nauki. 2010. № 11. S. 70-78.
6. Borishevs'kij M.J. Psihologichni mehanizmi rozvitku osobistosti /M.J. Borishevs'kij// Pedagogika i psihologija. – 1996. - № 3. – S. 26-33.
7. Dolins'ka L.V. Osobistisna zrilist' jak chinnik formuvannja psihologichnoї kul'turi majbutn'ogo fahivcja /L.V. Dolins'ka// Problemi suchasnoї psihologii. Zbirnik naukovih prac' Kam'janec'-Podil's'kogo nacional'nogo universitetu imeni I.Ogienka, Institutu psihologii im. G.S. Kostjuka NAPN Ukraїni / Za red. S.D. Maksimenka, L.A. Onufrijevoi. – Vipusk 16, – Kam'janec' Podil's'kij: Aksioma, 2012. – 828 s.
8. Shtepa O.S. Osobistisna zrilist' jak peredumova stanovlennja psihologichnoї resursnosti ljudini /O.S. Shtepa// Aktual'ni problemi psihologii: Zbirnik naukovih prac' Institutu psihologii imeni G.S. Kostjuka. – Kiїv, 2013. – Tom.11. – Psihologija osobistosti. Psihologichna dopomoga osobistosti. – Vip.8. – Ch.2. – S. 576-584.

9. Titarenko T.M. Suchasna psihologija osobistosti: Navch. posibnik. 2-e vid / T.M. Titarenko. – K.: Karavela 2013. – 372 s.
10. Panchenko S.M. Osobistisne zrostanja jak meta pisljadiplomnoї osviti doroslih /S.M. Panchenko// Aktual'ni pitannja psihologichnogo zabezpechennja navchal'no-vihovnogo procesu u vishhijih navchal'nih zakladah: materiali mizhvuz. nauk.-prak. konf. (Kiiv, 21 travnja 2010 r.). – K.: Kiiv. nac. un-t vnutr. sprav, 2010. – 120 s.
11. Panok V.G. Stanovlennja osobistosti praktichnogo psihologa v procesi profesijnoї pidgotovki /V.G. Panok// Profesijna pidgotovka praktichnogo psihologa jak konkurentospromozhnogo fahivecja: teorija i praktika: navchal'no-metodichnij posibnik / za zagal'noju redakcieju akademika NAPN Ukraїni V.I. Bondarja, profesora O.Ja. Mitnika. – K.: Vid-vo NPU im. M.P. Dragomanova, 2015. – S. 45-70.
12. Jacenko T.S., Gluzman A.V. Metodologija glubinno-korrekcijnoї podgotovki psihologa / T.S. Jacenko, A.V. Gluzman. – Dnepropetrovsk: Izd-vo «Innovacija», 2015. – 396 s.
13. Svjatenko Ju.O. Trening osobistisnogo zrostanja: navch.-metod. posib. / Ju.O. Svjatenko. – K.: Vidavnicij Dim «Slovo», 2017. – 112 s.

SUMMARY

Yakimchuk I., associate Professor in psychological sciences

PERSONALITY MATURITY OF FUTURE PSYCHOLOGISTS IS IN CONTEXT OF THEIR PROFESSIONAL PREPARATION

To the article the results of theoretical analysis of psychological essence of personality maturity, it's structure and features of psychologically-pedagogical technologies of it's forming and development are driven as an aim of professional preparation of future psychologist in higher educational establishment. Marked, that work in industry of practical psychology envisages the developed culture of communication, wide range of professional roles, conflictological competence, positive professional motivation and formation of aim, personality and professional identity, professionally-psychological reflection and self-reflection, and also high moral organization.

Therefore the specific of profession of practical psychologist-worker consists in that, unlike other spheres of professional activity, exactly personality potential of specialist co-stars in success of implementation by him him professional tasks. Therefore a question of acquisition of personality maturity is one of most actual in the context of preparation of future psychologists. Complication of capture of practical psychologist a profession consists in that except acquisition of knowledge, practical skills and abilities, in times of studies it is necessary to carry out enormous work from becoming of own personality, id est the sufficient level of professional preparation of future psychologist is possible only on condition of achievement to them of high level of development of his personality.

Personality maturity certainly as difficult psychological formation such qualities of personality enter in the complement of that : independence, responsibility, tolerance, emotional firmness, self-control of behavior, confidence in a soba and reflectivity, criticism of thinking, aspiring to self-development and self-realization, empatheness, capacity for a psychological closeness with other, orientation on meaningful vital aims, creativity. It is well-proven that the sufficient level of professional preparation of future psychologist is possible only on condition of achievement to them of high level of development of his personality. Such ways of forming and development of personality maturity of future psychologists offer: self-knowledge as important element of education of practical psychologists in institution of higher learning; forming of orientation of psychologist-student is on a capture theoretical and practical knowledge and abilities; application of active methods and facilities of studies, various training, untiing of psychological situations; forming of personality position is in the process of professional preparation of psychologist, passing the student-psychologist of own psychocorrection in quality of client.

Key words: personality, personality maturity, professional preparation, future psychologist.